

ČLOVĚK A JEHO SVĚT – 5. ROČNÍK (PŘÍRODOVĚDA A VLASTIVĚDA)

upraveno dodatkem č. 04, č.j. ZSV/426/2022

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY (CÍLE)	UČIVO
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy, dovede se orientovat na mapě ➤ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ➤ porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i jiných zemích ➤ orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy ➤ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou ➤ odmítne nepřijemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě ➤ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➤ využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 	<p>Místo, kde žijeme regiony <i>Praha a vybrané oblasti ČR</i> naš region <i>Severní Morava, Moravskoslezský kraj, průvodce Ostravou</i> Evropa a svět <i>kontinenty, evropské státy, EU, cestování</i></p> <p>Lidé kolem nás vlastnictví <i>soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácností, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky</i></p> <p>Soužití a chování lidí <i>rizikové chování (i v online prostředí) předcházení konfliktům</i></p> <p>Lidé a čas orientace v čase a časový řád <i>určování času, času jako fyzikální veličina, historie jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období</i> současnost a minulost v našem životě <i>proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života v minulosti</i> regionální památky <i>péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost</i> báje, mýty, pověsti <i>minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj</i> významné události našich dějin</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ➤ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ➤ vyjmenuje planety sluneční soustavy ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy ➤ porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ➤ uvádí příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ➤ využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ➤ popisuje základní stavbu a funkci těla člověka, zjišťuje reakce těla a jeho čidel na podráždění ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	<p>Rozmanitost přírody nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období</p> <p>životní podmínky přírodní společenstva regionu, život v různých podnebných pásech rozmanitost podmínek života na Zemi, třídění živých organismů práce s atlasem</p> <p>ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, likvidace odpadů</p> <p>Člověk a jeho zdraví lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p> <p>péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poranění. Osobní, intimní a duševní hygiena.</p>
---	--

<p>➤ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p>	<p><i>návykové látky a zdraví</i> – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií <i>osobní bezpečí, krizové situace</i> šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, atd. <i>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</i> – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>
<p>➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<p><i>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená</i> – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém. Dopravní výchova.</p>